



Fundusze Europejskie
dla Małopolski



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



MAŁOPOLSKA

Załącznik Nr 8 do Umowy o dofinansowanie dla Projektu realizowanego w ramach FEM na lata 2021-2027.

Trwałość i archiwizacja

WYKAZ SKRÓTÓW:

CST2021	Centralny System Teleinformatyczny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
FEM 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027
FS	Fundusz Spójności
FST	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
IZ FEM	Instytucja Zarządzająca (Zarząd Województwa Małopolskiego)
SzOP	Szczegółowy Opis Priorytetów
UoD	Umowa o dofinansowanie (Umowa) dla projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego

§ 1

Wstęp

Beneficjent jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Instytucji o wszelkich okolicznościach mogących mieć wpływ na nieutrzymanie trwałości projektu.

1. Zgodnie z **art. 65 Rozporządzenia ogólnego¹**, trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz Beneficjenta.

Za datę płatności końcowej uznaje się:

- a) datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywane są środki,
 - b) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadkach innych niż określone w lit. a.
2. **Obowiązek zachowania trwałości** projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego dotyczy projektów EFRR/FS/FST **obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne**.
W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje **wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing** lub w sytuacji, gdy **projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji** zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.
W przypadku **projektów FST** w zakresie określonym w art. 8 ust. 2 lit. k, lit. l oraz lit. m rozporządzenia FST zachowanie trwałości projektu obowiązuje wtedy, **gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji** zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

¹ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej

3. **Naruszenie zasady trwałości** projektu następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości projektu **co najmniej jednej z poniższych przesłanek**:
 - a) zaprzestano lub przeniesiono działalność produkcyjną **poza region** na poziomie NUTS 2, w którym dany projekt otrzymał wsparcie,
 - b) nastąpiła **zmiana własności** elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależną korzyść,
 - c) nastąpiła istotna **zmiana** wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić **do naruszenia jego pierwotnych celów**.
4. **Upadłość** wynikająca z oszustwa **potwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu** oznacza naruszenie zasady trwałości projektu [art. 65 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego].
Brak ogłoszenia upadłości Beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej **oznacza naruszenie trwałości** projektu.
5. **Zasada trwałości nie ma zastosowania** do projektów polegających na wdrażaniu instrumentów **finansowych**², w tym projektów, w ramach których **łączy się instrument finansowy i dotację** na zasadach określonych w art. 58 ust. 5 Rozporządzenia ogólnego – zarówno w części, w której wsparcie zostało udzielone w formie instrumentu finansowego, jak i w części, w której wsparcie zostało udzielone w formie dotacji.
6. W przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają inne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres i zasady ustalone zgodnie z tymi przepisami
[art. 30 Ustawy z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 z późn.zm.]
7. Mechanizm monitorowania i wycofania³ w odniesieniu do działalności prowadzonej na infrastrukturze badawczej otrzymującej finansowanie publiczne. Monitorowanie sposobu wykorzystania infrastruktury w sektorze projektów B+R odbywa się co najmniej przez cały okres jej amortyzacji.
Mechanizm monitorowania i wycofania jest niezależny od okresu trwałości [okres monitorowania **może obejmować nawet 40 lat**].
[2014/C 198/01; Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu („GBER”)]

² Art 62 ust. 2. Rozporządzenia ogólnego.

³ Zwiększenie działalności gospodarczej = korekta finansowania (część finansowania staje się pomocą publiczną (mają do niej zastosowanie limity pomocy publicznej)). Działalność gospodarcza to m.in.: komercyjne usługi edukacyjne, szkolenia, wynajem powierzchni i wyposażenia na rzecz przedsiębiorców, świadczenie usług badawczych, badania zlecone.

Dzień udzielenia pomocy - dzień podpisania umowy o dofinansowanie lub dzień wydania decyzji o przyznaniu pomocy

Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu **art. 107 ust. 1** Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane niekiedy „NoA”); Komunikat Komisji – Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną („Zasady ramowe”) zawierają wyjaśnienia odnośnie do występowania pomocy publicznej w sektorze B+R; Zasady ramowe zostały zastąpione Komunikatem z dnia 19.10.2022 r. – Zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną („Zasady ramowe 2022”, „ZR 2022”)

§ 2

Monitorowanie w okresie trwałości

[co do zasady monitorowanie projektów w ramach FEM może być prowadzone do zakończenia okresu trwałości projektów liczonego wg art. 65 Rozporządzenia ogólnego – uwzględniając okres kwalifikacji wydatków do 31.12.2029]

1. Monitorowaniem w okresie trwałości objęte są wszystkie projekty, które uzyskały dofinansowanie w ramach FEM na lata 2021-2027.
2. Beneficjent ma obowiązek sporządzania raportów/ sprawozdań/ ankiet/ oświadczeń specyficznych dla danego Działania/Poddziałania/konkursu:

I.

RAPORT z osiągniętych wskaźników rezultatu:

[Wzór Raportu z realizacji wskaźników rezultatu określa IZ FEM]

Wskaźniki rezultatu w projekcie powinny zostać osiągnięte:

- co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w karcie projektu w CST2021 lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od ukończenia produktu w ramach projektu,
- w innym terminie – w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony za zgodą IZ FEM, przy czym osiągnięte wartości wykazywane są we wniosku o płatność końcową lub jego korekcie.

W indywidualnych przypadkach w sytuacji wystąpienia wyjątkowych okoliczności (m.in. zdarzenia losowe, siły natury, siła wyższa⁴), Instytucja może wydłużyć okres m.in. na realizację docelowych wartości wskaźników rezultatu o czas niezbędny, wynikający z wystąpienia ww. okoliczności. Jednakże okoliczności te nie zwalniają Beneficjenta z obowiązku realizacji wskaźników/ utrzymania trwałości projektu.

Nawet w takich przypadkach konieczne jest udokumentowanie/ udowodnienie, czy Beneficjent dołożył należytej staranności przy wykonaniu Umowy i czy faktycznie to wyjątkowe okoliczności spowodowały niewywiązanie się ze zobowiązania zawartego w Umowie.

II.

SPRAWOZDANIE⁵ (w tym także ANKIETA/ OŚWIADCZENIE) w zakresie monitorowania Projektu w okresie trwałości

Pierwsze Sprawozdanie w zakresie monitorowania projektu w okresie trwałości przesyłane jest **na wezwanie IZ FEM** po upływie roku od daty przekazania płatności końcowej/ zatwierdzenia wniosku o płatność. Po wezwaniu przez IZ FEM Beneficjent w terminie 14 dni zobowiązany jest przygotować i złożyć

⁴ Siła wyższa nie została zdefiniowana w przepisach prawa. Natomiast w świetle ugruntowanego orzecznictwa i doktryny, siłą wyższą jest zdarzenie:

a) zewnętrzne – mające swe źródło poza podmiotem, z którego działaniem związana jest odpowiedzialność odszkodowawcza,
b) niemożliwe do przewidzenia, przy czym nie chodzi tu o absolutną niemożliwość przewidzenia jakiegoś zdarzenia, lecz o mały stopień prawdopodobieństwa jego pojawienia się w określonej sytuacji w świetle obiektywnej oceny wydarzeń,
c) niemożliwe do zapobieżenia – nie tyle samemu zjawisku, ale szkodliwym jego następstwom przy zastosowaniu współczesnej techniki.

⁵ Dane dotyczące wskaźników produktu i rezultatu są monitorowane i sprawozdawane na podstawie wartości tych wskaźników osiągniętych w projektach zrealizowanych częściowo (projekty w trakcie realizacji) lub w pełni (projekty zakończone).

Sprawozdanie. Zasady przekazywania dokumentów określa załącznik nr 7 do Umowy.

Kolejne Sprawozdania, jeśli będą wymagane przez Instytucję należy składać na wezwanie IZ FEM.

Instytucja dokonuje pierwszej weryfikacji przesłanych Sprawozdań/ dokumentów w terminie 60 dni od momentu otrzymania. W przypadku wystąpienia błędów/ niejasności w przedłożonym sprawozdaniu, Beneficjent wzywany jest do złożenia poprawionego Sprawozdania/dokumentów oraz do uzupełnienia lub złożenia dodatkowych wyjaśnień w terminie wskazanym przez nią. Zakończenie procesu weryfikacji sprawozdania następuje w terminie do 120 dni od momentu jego otrzymania przez Instytucję.

Monitoring dotyczy w szczególności następujących obszarów:

- 1) cel projektu - sprawdzenie zachowania celu projektu definiowanego poprzez osiągnięcie i utrzymanie wskaźników rezultatu/produktu.
- 2) obszary specyficzne w ramach poszczególnych Działań SZOP. obszary specyficzne dla konkretnego Działania mogą wynikać: z warunków specyficznych zapisanych w Umowie, Regulaminu Konkursu oraz przepisów dotyczących pomocy publicznej.
- 3) kwalifikowalność podatku VAT.
- 4) informacja i promocja projektu.
- 5) zgodność projektu z politykami horyzontalnymi - zachowanie zgodności z politykami horyzontalnymi (zrównoważonego rozwoju, równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oraz równości szans kobiet i mężczyzn).
- 6) archiwizacja.

§ 3

Kontrola trwałości

1. Kontrola trwałości jest prowadzona w okresie trwałości, o którym mowa w § 1 ust. 1.
2. Kontrola trwałości służy sprawdzeniu, czy w odniesieniu do współfinansowanych projektów nie nastąpiło naruszenie trwałości, o którym mowa w § 1 ust. 3, 4.
3. Kontrola trwałości prowadzona jest zgodnie z procedurą określoną w załączniku nr 7 do Umowy.

[co do zasady kontrole w ramach FEM prowadzone są do zakończenia okresu trwałości projektów liczonego wg art. 65 Rozporządzenia ogólnego – uwzględniając okres kwalifikacji wydatków do 31.12.2029 oraz zapisy § 1 ust. 7 i § 5 ust. 5]

4. Kontrola trwałości może być rozszerzona o kontrolę innych elementów podlegających procedurze wcześniejszego monitorowania trwałości projektu po zakończeniu realizacji projektu, a w szczególności o:
 - a) weryfikację występowania podwójnego finansowania, zwłaszcza w kontekście możliwości zmiany kwalifikowalności podatku od towarów i usług,
 - b) sprawdzenie zachowania celu projektu, definiowanego poprzez osiągnięcie i utrzymanie wskaźników rezultatu,
 - c) sprawdzenie poprawności przechowywania dokumentów,
 - d) weryfikację zachowania zasad informacji i promocji projektu,
 - e) weryfikację zachowania zasad udzielenia pomocy publicznej.
5. IZ FEM ma prawo do przeprowadzenia kontroli po zakończeniu okresu trwałości projektu, mającej na celu weryfikację wypełnienia przez Beneficjenta wszystkich obowiązków/ zobowiązań wynikających z Umowy.

§ 4

Konsekwencje niezachowania trwałości projektu

1. W przypadku stwierdzenia przez IZ FEM naruszenia trwałości [patrz: § 1 ust. 3], Beneficjent jest zobowiązany zwrócić otrzymane dofinansowanie [okres naruszenia trwałości projektu, w przypadku możliwości ustalenia daty dokonania naruszenia trwałości projektu, liczony jest od dnia, w którym zasady trwałości zostały naruszone do końca trwania okresu trwałości projektu (liczba dni, w których naruszono zasady trwałości projektu w stosunku do dni całego okresu trwałości projektu).
W przypadku braku możliwości ustalenia daty naruszenia trwałości projektu, Beneficjent zobowiązany będzie do dokonania zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami od dnia wypłaty środków. Okoliczność ta oznacza, że naruszonego okresu trwałości nie można przywrócić].
Zwrot następuje na zasadach określonych w załączniku nr 6 do Umowy wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, w kwocie obliczonej proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości **chyba, że przepisy dotyczące pomocy publicznej stanowią inaczej**.
[w art. 207 Ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.)].
2. Ciężar dowodu utrzymania okresu trwałości spoczywa na Beneficjencie.
W przypadku braku możliwości ustalenia daty dokonania naruszenia trwałości projektu Beneficjent zobowiązany będzie do dokonania zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, od dnia wypłaty środków.
3. W przypadku ujawnienia w okresie trwałości projektu, okoliczności mających wpływ na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, IZ FEM może powołać niezależnych ekspertów w celu dokonania stosownej oceny/analizy danego obszaru/ zakresu.

Każdy przypadek ewentualnego naruszenia trwałości projektu/ utrzymania celu projektu oceniany będzie indywidualnie z uwzględnieniem różnych aspektów zagadnienia oraz wiedzy dostępnej na dzień dokonywania oceny.

§ 5

Archiwizacja

1. Dokumentacja związana z realizacją Projektu wygenerowana w ramach systemów teleinformatycznych jest przechowywana i archiwizowana przez IZ FEM.
2. Dokumentacja związana z realizacją Projektu zamieszczona w ramach systemu CST2021 podlegać będzie ogólnym zasadom archiwizacji.
3. Beneficjent ma obowiązek przechowywania i archiwizowania pozostałej dokumentacji związanej z realizacją Projektu, w tym w szczególności załączników przesyłanych w systemach teleinformatycznych⁶.
4. **Beneficjent ma obowiązek przechowywania i archiwizowania** dokumentacji ogólnej Projektu (m.in. oryginałów Umowy), dokumentacji finansowo-księgowej (m.in. oryginałów dokumentów potwierdzających poniesienie wydatku, dokumentów potwierdzających zastosowany sposób księgowania operacji Projektu), dokumentacji merytorycznej (m.in. oryginałów dokumentów dotyczących inwestycji budowlanej – kosztorysów, dziennika budowy, protokołów odbioru, oryginałów dokumentów dotyczących zakupów sprzętu i wyposażenia – certyfikatów, gwarancji, licencji, oryginałów aktów notarialnych, umów zawieranych w związku z realizowanym Projektem, oryginałów dokumentów potwierdzających przeprowadzenie działań o charakterze promocyjnym), dokumentacji przetargowej, oryginałów informacji z kontroli przeprowadzanych przez uprawnione do tego podmioty.
5. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu przez **okres pięciu lat od dnia 31 grudnia**, w którym instytucja zarządzająca dokonała ostatniej płatności na rzecz Beneficjenta, z zastrzeżeniem przepisów, o których mowa w **art. 82 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego**.
[Dodatkowo, jeśli w ramach projektu dofinansowanie udzielone zostało jako pomoc publiczna ważny jest zapis wynikający z **art. 12 Rozporządzenia 651/2014**].
6. **Niezależnie od przyczyn rozwiązania Umowy** Beneficjent zobowiązany jest do archiwizowania dokumentacji związanej z realizacją Projektu, zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

⁶ ROZPORZĄDZENIE 2021/1060:

ZAŁĄCZNIK XIII Elementy ścieżki audytu – **art. 69 ust. 6**

W przypadku wkładu Unii w oparciu o stawki jednostkowe, kwoty ryczałtowe i stawki ryczałtowe, refundowanego przez Komisję na mocy art. 94, oraz w oparciu o finansowanie niepowiązane z kosztami, refundowanego przez Komisję na mocy art. 95, wymagane są jedynie elementy określone, odpowiednio, w sekcjach III i IV.